

VZŤAH K PREDPISU:

[99/1963 Zb.](#) §7 ods. 1, §142 ods. 1, §132, §238 ods. 3 písm. b), §241 ods. 2 písm. c), §243, §10a ods. 1, §240 ods. 1, §243a ods. 1, §242, §146 ods. 1 písm. c), §103, §104 ods. 1, §237 písm. a), §104 ods. 1

[70/1998 Z.z.](#) §20, §19 ods. 1, ods. 2, §42, §9 ods. 10 písm. b), §41

[656/2004 Z.z.](#) §3 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. i) bod 4, ods. 3 písm. b), písm. c), ods. 5

[40/1964 Zb.](#) §417 ods. 2, ods. 1, §151n ods. 1 prvá veta, §151o ods. 1 prvá veta

[79/1957 Zb.](#) §22;

JUDIKATÚRA

Číslo judikátu: 39/2006

© Ministerstvo spravodlivosti SR

Č. 39/2006

Zošíť č. 5, str. 19

1 Cdo 190/2004

ROZHODNUTIE

Do právomoci súdu v občianskom súdnom konaní podľa § 7 ods. 1 O. s. p. nepatrí rozhodovanie o prekládke elektrického vedenia (§ 20 zákona č. 70/1998 Z. z.)

„Vecné bremená“ vyplývajúce z ustanovení zákona č. 79/1957 Zb., resp. zo zákona č. 650/2004 Z. z. sú inštitútmi sui generis; nemožno im priznať povahu súkromnoprávných opatrení, lebo ide o obmedzenie vlastníckeho práva vo verejnom záujme a v zmysle verejnoprávneho predpisu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2005, sp. zn. 1 Cdo 190/2004).

Žalobca sa pôvodne podanou žalobou domáhal, aby žalovaná odstránila z jeho pozemku vedenie vysokého napätia vedené na drevených stĺpoch. Žalobu odôvodnil tým, že v dôsledku nedodržaného ochranného pásma sa vodiče nachádzajú v tesnej blízkosti jeho rodinného domu, preto hrozí nebezpečenstvo požiaru a iného všeobecného ohrozenia. V priebehu konania (po zrušení prvostupňového rozsudku odvolacím súdom) upravil so súhlasom súdu žalobný petit tak, že žalovaná je povinná vykonať na nehnuteľnosti žalobcu (zapísanej na LV č. 65 kat. úž. Z. T. ako pare. č. 859 zastavaná plocha s domom č. súpisné 84 vo výmere 794 m², pare. č. 860 zastavaná plocha vo výmere 108 m², pare. č. 861 záhrada vo výmere 5 347 m²) vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hrozacej škody, a to vedením elektroenergetického rozvodného zariadenia podzemným káblom alebo preložkou vedenia mimo obec, a to do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd Trebišov rozsudkom z 12. januára 2001, č. k. 13 C -718/98-135, žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Uviedol, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že rodinný dom žalobcu zasahuje do ochranného pásma stanoveného súčasným zákonom o energetike (zákon č. 70/1998 Z. z.), ale k vzniknutej situácii došlo preto, lebo predmetné vedenie vysokého napätia bolo postavené v roku 1930, teda skôr, ako bol postavený dom (1946). Vychádzal z názoru, že žalobca sa domáhal výlučne odstránenia vedenia vysokého napätia (alternatívne riešenie do rozhodnutia súdu nenavrhol). Existujúce vecnoprávne obmedzenie bolo zriadené vo verejnom a všeobecnom záujme a vyhovením žalobe by hrozila škoda značného rozsahu pre ostatných obyvateľov obce a pre ďalšie osoby, ktoré sú napojené na toto elektrické vedenie. Nie je však vylúčené, aby sa žalobca domáhal voči žalovanej v osobitnom konaní napr. náhrady škody (po jej preukázaní), ktorá mu z existujúceho stavu vznikla.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením z 21. júna 2001, sp. zn. 11 Čo 110/01, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyslovil názor, že žalobca v konaní navrhol aj alternatívne riešenie, keď žiadal vyriešiť vedenie elektrického rozvodu tak, aby nebol ohrozený život a zdravie ľudí a nebol ohrozený ani jeho majetok. Aj keď v tomto ohľade konkrétny návrh neuviedol, uvedený prednes svedčí o tom, že sa domáhal aj toho, aby žalovanej bolo uložené vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie ešte len hroziacej škody (§ 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ďalej uviedol, že z doposiaľ vykonaného dokazovania (predovšetkým zo znaleckého posudku Ing. J. M. a ohliadky na mieste) je zrejmé, že ochranné pásmo zasahuje väčšiu časť pozemku žalobcu, v dôsledku čoho ide o trvalé nebezpečenstvo na živote a zdraví osôb, ako aj na majetku. Uložil prvostupňovému súdu zistiť, aké riešenie prichádza do úvahy, aby sa odstránilo vážne ohrozenie života a zdravia žalobcu a jeho rodinných príslušníkov, ako aj ich majetku.

Okresný súd Trebišov ostatným rozsudkom z 8. októbra 2003, č. k. 13 C 718/98-252, v spojení s opravným uznesením z 11. decembra 2003, č. k. 13 C 718/98-270, uložil žalovanej povinnosť vykonať na nehnuteľnosti žalobcu (zapísanej na LV č. 65 kat. úž. Z. T. ako pare. č. 859 zastavaná plocha s domom č. súpisné 84 vo výmere 794 m², pare. č. 860 ostatná plocha vo výmere 108 m², pare. č. 861 záhrada vo výmere 5 347 m²) vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej škody, a to vedením elektroenergetického rozvodného zariadenia podzemným káblom alebo preložkou vedenia mimo obec do 30. júna 2004. Zároveň žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 52 361, - Sk na účet JUDr. A. K. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že ochranné pásmo zasahuje väčšiu časť pozemku žalobcu (vzdušné vedenie vysokého napätia prechádza cez nehnuteľnosti žalobcu), v dôsledku čoho ide o nebezpečenstvo j trvalé a môže vzniknúť škoda na živote a zdraví osôb, ako aj na majetku žalobcu. Ustanovenie § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznáva ohrozenému právo domáhať sa na súde, aby ohroziteľovi bola uložená povinnosť vykonať vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej škody. Primeranosť a vhodnosť týchto opatrení závisí od okolností konkrétneho prípadu. Z doplneného znaleckého dokazovania vyplýva, že vhodné a primerané opatrenia, ktoré by mali zamedziť vzniku škody do budúcnosti, spočívajú alternatívne v dvoch do úvahy prichádzajúcich riešeniach, a to v preložke vedenia vysokého napätia mimo obec alebo vo vedení podzemným káblom. Súd preto v rozhodnutí uložil žalovanej povinnosť vykonať také opatrenia, ktoré by zamedzili vzniku škody na majetku, na živote osôb žalobcu a jeho rodiny, a to aj za predpokladu, že tieto práce sú finančne aj technicky veľmi náročné. Súd dospel k záveru, že existujúci stav nevyvolal ani nezapríčinil žalobca, ani jeho právni predchodcovia, ale k vzniku tejto situácie došlo v dôsledku zmeny právnych predpisov, čo ani žalobca ani jeho právni predchodcovia nemohli ovplyvniť. Bolo by teda nespravodlivé, keby z tohto dôvodu nebola priznaná ochrana v zmysle zákona pred vznikom budúcej možnej škody a v danom prípade by nebolo zrejmé ani etické, ak by sa porovnávala hodnota ľudského života s výškou potrebných finančných prostriedkov, ktoré by mala žalovaná vynaložiť na splnenie súdom uloženej povinnosti. Čo sa týka časového horizontu a termínu vykonania týchto prác, bola podľa názoru súdu lehota do 30. júna 2004 primeraná a postačujúca, berúc do úvahy aj stanovisko znalca, ktorý sa vyjadril, že za danej situácie je žalovaná schopná tieto práce vykonať aj v rozsahu troch mesiacov, maximálne do pol roka. Na zistený skutkový stav aplikoval súd ustanovenia § 151n ods. 1 prvá veta, § 151o ods. 1 prvá veta, § 417 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 19 ods. 1, 2 a § 20 ods. 1, 2 zákona č. 70/1998 Z. z. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Opravným uznesením zo dňa 11. decembra 2003, č. k. 13 C 718/98-270, boli opravené okrem chýb v písaní vo výroku rozsudku taktiež aj chyby v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa na strane 4 a 10.

Krajský súd v Košiciach, na odvolanie žalovanej, rozsudkom zo 16. marca 2004, sp. zn. 11 Čo 10/04, rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 2 992, - Sk na účet právnej zástupkyne žalobcu

do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Poukázal na to, že súd prvého stupňa vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, ktoré navrhli účastníci konania, zistil skutkový stav v potrebnom rozsahu a vykonané dokazovanie náležite vyhodnotil. Tento postup súdu prvého stupňa bol v súlade s ustanovením a 132 O. s. p. Podľa jeho názoru mimoriadne podrobné, vyčerpávajúce, presvedčivé, logické a zákonu zodpovedajúce boli aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil. S tvrdením žalovanej v odvolaní, že dom žalobcu sa nachádza v ochrannom pásme a teda, že isté ohrozenie tu je, avšak, že nebolo preukázané, že ide o vážne ohrozenie, sa podľa jeho názoru dostatočne vyporiadal prvostupňový súd v dôvodoch jeho rozhodnutia. Ochranné pásmo zasahuje väčšiu časť pozemku žalobcu a vzdušne vedenie vysokého napätia vedúce cez jeho nehnuteľnosti ohrozuje rodinný dom žalobcu, ako aj samotného žalobcu a členov jeho rodiny na živote, na zdraví a hrozí aj škoda veľkého rozsahu. Uvedenú situáciu nemožno prehodnotiť inak, len že ide o vážne ohrozenie. Úvahy žalovanej o tom, že túto "prekládku vedenia" spôsobil štát a nie ona, a tak štát mal byť žalovaný a nie žalovaná a z toho vyvodzuje nedostatok pasívnej legitímácie žalovanej sú právne irelevantné, lebo podľa § 20 ods. 1, 2 zákona č. 70/1998 Z. z. o energetike prekládku (preložku) elektroenergetického rozvodného zariadenia zabezpečuje jeho vlastník na náklady toho, kto potrebu preložky vyvolal. Odvolací súd vyslovil názor, že aj lehota, ktorá bola určená súdom prvého stupňa na vykonanie opatrení uložených vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa na bola stanovená uvážlivo, lebo spor vo veci sa vedie od roku 1998 a žalovaňa situáciu na mieste samom veľmi dobre pozná, keď už nie z ohľadov miesta samého, tak zo záverov znaleckých posudkov, ktoré boli podané v tomto konaní. O tom, aké opatrenia má žalovaná vykonať, má vedomí najneskôr od 8. októbra 2003. Nemožno obísť ani skutočnosť, že aj Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd formuluje ochram života, ako aj právo každého na život, ktoré je chránené zákonom. Právo život pôsobí voči každému, to znamená, že sa zakazujú zásahy kohokoľvek na život človeka. Právo na život je základom pre práva vyplývajúce z oblasti ochrany zdravia človeka. V neposlednom rade je tu aj vážna hrozba v škody na majetku žalobcu. Z uvedených dôvodov, ako aj dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa, odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie Jeho prípustnosť dôvodila ustanovením § 238 ods. 3 písm. b) O. s. p. a dovolanie odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ostatné rozsudky nižších súdov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň v zmysle us novenia § 243 O. s. p. požiadala o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Vyčítala odvolaciemu súdu, že bral do úvahy iba skutočnosť v prospech vážneho ohrozenia (§ 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a bral do úvahy súdmi zistené skutočnosti, ktoré potvrdzovali bezpečne elektrického vedenia. Poukázala na to, že prekládku elektrického vedenia upravuje zákon o energetike, ktorý je osobitným zákonom k Občianskemu zákonníku. Ďalej uviedla, že súdy sa v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z. z. nezaoberali otázkou, na náklady koho sa má splniť vo roku súdu uložená povinnosť a odvolacím súdom nebola ani predĺžená lehota na vykonanie uloženej povinnosti; rozsudok odvolacieho súdu bol žalovanej doručený pár dní pred uplynutím stanovenej lehoty. V neposlednom rade poukázal na to, že prekládka vedenia je stavbou podľa Stavebného zákona, v dôsledku čoho musí prebehnúť územné a stavebné konanie. Vzhľadom na zmenu trasy vedenia by sa museli najskôr vyriešiť vzťahy k pozemkom, cez ktoré by trasa viedla, čo môže trvať aj roky. Podľa dovolateľky do úvahy prichádzalo aj tretie - pre daný prípad najschodnejšie riešenie - podľa ktorého by došlo k prekládke vedenia do závesného kábla.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O. s. p.) a po jej preskúmaní v medziach určených ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu.

**

Z odôvodnenia:

Podľa § 237 písm. a) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

V danej veci súdy hmotnoprávne rozhodovali na základe Občianskeho zákonníka a zákona č. 70/1998 Z. z. o energetike platných ku dňu ich rozhodnutí. Predmetom súdneho konania bola žaloba na uloženie povinnosti žalovanej, aby vykonala na nehnuteľnosti žalobcu "vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej škody, a to vedením elektroenergetického rozvodného zariadenia podzemným káblom alebo preložkou vedenia mimo obec". Uvedený nárok žalobca odôvodňoval existujúcim zákonným vecným bremenom (elektrickým vedením) v tom zmysle, že nie je dodržané ochranné pásmo a hrozí škoda na živote a zdraví osôb a majetku žalobcu.

Vo verejnom záujme patrilo podľa zákona č. 79/1957 Zb. energetickým podnikom oprávnenie stavať a prevádzať na cudzích nehnuteľnostiach elektrické vedenie s príslušenstvom, najmä zriaďovať na nehnuteľnostiach podperné body, prepnúť nehnuteľnosti vodičmi a umiestňovať v nich vedenie, vstupovať a vchádzať s vozidlami pri stavbe, prevádzke, opravách, zmenách alebo pri odstraňovaní vedenia na príchodové a príchodové cudzie nehnuteľnosti, ktoré sú vedením priamo dotknuté, odstraňovať a okliesňovať stromovie prekážajúce vedeniu. Uvedené oprávnenia vznikli povolením na stavbu vedenia a zanikali zrušením vedenia; povinnosť trpieť ich výkon viazol na dotýčajnej nehnuteľnosti ako vecné bremeno (§ 22 zákona č. 79/1957 Zb.).

Zákonom č. 70/1998 Z. z., ktorý zrušil zákon č. 79/1957 Zb., uvedené oprávnenia (k cudzím nehnuteľnostiam), ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostali nedotknuté. Rovnako zostali zachované ochranné pásma vytýčené podľa doterajších predpisov a výnimky z nich (§ 42 ods. 2, 4 citovaného zákona). Pre úplnosť treba uviesť, že ani zákon č. 656/2004 Z. z., účinný od 1. januára 2005, ktorý zrušil zákon č. 79/1957 Z. z. inak nerieši oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, obmedzenia ich užívania, ochranné pásma vytýčené podľa doterajších predpisov a výnimky z nich (§ 69 ods. 10, 11 citovaného zákona).

Na konanie podľa zákona č. 70/1998 Z. z. sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb.), ak tento zákon neustanovuje inak (§ 41). Podobná právna úprava platí aj podľa zákona č. 656/2004 Z. z. (§67).

Nárok, ako predmet súdneho konania, je vo všeobecnosti charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými odôvodňuje žalobca svoj nárok a žalobným petitom. Posúdenie zistených skutkových okolností pod určitú právnu normu je úlohou súdu ("iura novit curia"). Pokiaľ súd rozhoduje o nároku na plnenie na základe skutkových zistení, ktoré by umožňovali uplatnený nárok po právnej stránke podriadiť pod viac hmotnoprávných noriem, je jeho povinnosťou podľa príslušných ustanovení vec posúdiť a o roku rozhodnúť, a to bez ohľadu na to, či je v žalobe uvedený právny dôvod požadovaného plnenia; nakoniec žalobca nie je povinný uplatnený nárok kvalifikovať po právnej stránke. V danej veci preto nie je rozhodujúce, žalobca (a to aj v petite) uviedol, že žiada vykonať na jeho nehnuteľnosti "vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej škody" (dikcia zhoc na s ustanovením § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ale naopak rozhodujúce je, ako v žalobnom petite formuloval konkrétnu povinnosť, ktorú uloženia žalovanej sa domáhal, t. j. vykonanie akých úprav navrhol (v ňom prípade preložka elektrického vedenia mimo obec alebo vo forme pod zemného kábla) a akými rozhodujúcimi skutočnosťami túto požiadavku odôvodnil. Z obsahu spisu vyplýva ako nepochybné, že nárok žalobcu priá súvisel s existenciou zákonného

vecného bremena (elektrického veder v tom zmysle, že nie je dodržané ochranné pásmo a hrozí škoda na živo a zdraví osôb a majetku žalobcu. Úlohou nižších súdov bolo preto v prvom rade posúdiť, či obsah žaloby podľa svojej vecnej povahy predstavuje uplatnenie práva ohrozeného domáhať sa podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, aby súd (pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - teda nie ir orgán) uložil v rozsahu uplatnenom v žalobnom petite, z ktorého súd musí vychádzať, uskutočniť vhodné a primerané opatrenia k odvráteniu hroziacej škody.

Zriadenie ochranného pásma, určenie vzdialeností, rozhodovanie o výnimkách a zákonné definovanie, k čomu slúži ochranné pásmo (na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky elektroenergetického zariadenia a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku) upravujú ustanovenia § 19, § 42 ods. 4 zákona č. 70/1998 Z. z. (resp. § 36, § 69 ods. 11 zákona č. 656/2004 Z. z.). Možnosť a spôsob preložky elektroenergetického rozvodného zariadenia upravuje ustanovenie § 20 zákona č. 70/1998 Z. z. (resp. § 38 zákona č. 656/2004 Z. z.). Z doposiaľ uvedeného vyplýva, že ak zákon o energetike (zákon č. 70/1998 Z. z., aj zákon č. 656/2004 Z. z.) oprávňuje správny orgán v konaní, vykonanom podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, aby konal vo veciach upravených v tomto zákone (pokiaľ zákon výslovne neustanovuje inak), potom správny orgán koná a rozhoduje aj o prekládke elektrického vedenia v spojitosti s nedodrzaným ochranným pásmom a hrozbou škody na živote a zdraví osôb a majetku, pretože uvedeného sa domáhal žalobca. Právomoc správneho orgánu v prejednávanej veci zvyrazňuje aj obsah ďalších ustanovení zákona o energetike. Zákon č. 70/1998 Z. z. napr. ukladá držiteľovi licencie povinnosť zabezpečiť, aby technické zariadenia používané na výkon licencovanej činnosti spĺňali požiadavky na kvalitu, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť technických zariadení a životné prostredie, ustanovené osobitnými predpismi [§ 9 ods. 10 písm. b) zákona č. 70/1998 Z. z.], úrad vydáva predchádzajúci súhlas na výstavbu, rekonštrukciu alebo na zrušenie energetického zariadenia, ak ide o energetické zariadenia na rozvod a tranzit elektriny vysokého napätia a veľmi vysokého napätia [§ 10 ods. 3 písm. b) zákona č. 70/1998 Z. z.]. Aj na základe uvedeného hľadiska je rozhodnutie o nároku žalobcu tak, ako bol formulovaný v žalobnom petite a ako bol žalobcom odôvodnený (hrozba škody na živote a zdraví osôb a majetku žalobcu) v právomoci správneho orgánu, v danom prípade Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, vykonávajúcim štátnu správu v energetike. Práve tento správny orgán podľa zákona rozhoduje - okrem iného - o uplatnení opatrení, ak ide o ohrozenie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky sústavy a siete alebo ohrozenie života a zdravia ľudí alebo majetku fyzických osôb a právnických osôb. Uvedené opatrenia sa môžu ukladať aj ako povinnosť zabezpečiť alebo vykonať technické alebo organizačné opatrenia alebo povinnosť zdržať sa konania alebo činností. Proti takémuto rozhodnutiu možno podať opravný prostriedok; rozklad nemá odkladný účinok [§ 3 ods. 1 písm. a), § 3 ods. 2 písm. i) bod 4, § 3 ods. 3 písm. b) a c) a § 3 ods. 5 zákona č. 656/2004 Z. z.]. V zmysle uvedeného o nároku žalobcu nemal konať a rozhodovať súd, pretože v občianskom súdnom konaní nemožno prejednávať a rozhodovať veci upravené zákonom o energetike, ktoré podľa § 41 zákona č. 70/1998 Z. z. (resp. § 67 zákona č. 656/2004 Z. z.) majú byť prejednané v konaní vykonanom podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho prieskumu vychádzal z oboch posledných zákonov o energetike - zákona č. 70/1998 Z. z.] i zo zákona č. 656/2004 Z. z. Samotný dovolací prieskum bolo treba podriaďiť pod právnu úpravu platnú v čase rozhodovania nižších súdov (v tom čase platil zákon č. 70/1998 Z. z. o energetike) a v tomto ohľade posúdiť aj otázku právomoci súdu alebo iného orgánu. Po následnom zistení - pre danú vec - nedostatku právomoci súdu, vzhľadom na procesný postup dovolacieho súdu podľa § 243b ods. 3 O. s. p. a potrebu postúpenia veci orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 243b ods. 2 "in fine" O. s. p.), musel dovolací súd zohľadniť aj právnu úpravu uvedenú v zákone č. 656/2004 Z. z., ktorý vstúpil do účinnosti až po rozhodnutí odvolacieho súdu - od 1. januára] 2005, teda platil v čase rozhodovania dovolacieho súdu. Uvedený postup] bol

nevyhnutný už len preto, lebo podľa zákona č. 656/2004 Z. z. vyplynul iný - pre danú vec - príslušný správny orgán (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky), pričom prechodné ustanovenia tohto zákona (§ 69 ods. 9), a tým aj predchádzajúca zákonná úprava (zákon č. 70/1998 Z. z.)j sa vzťahovali iba na konania dovtedy už začaté, čo nie je tento prípad.

Iný záver o právomoci súdu prejednať a rozhodnúť danú vec nemožno vyvodiť ani z toho, že prvostupňový súd (a osvojením si jeho záverov aj odvolací súd) v rozhodnutí právne argumentoval ustanovením § 151n, § 151o a § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že zákon č. 79/1957 Zb. v súvislosti s výstavbou elektrického vedenia používal pojem "vecné bremeno" (§ 22) nemožno prijať záver, že ide o súkromnoprávne oprávnenie V danom prípade ide o zákonné (legálne) vecné bremená, ktoré sú inštitútmi svojho druhu, dané vo verejnom záujme a patriace do sféry verejného práva. Ich podstata spočíva v tom, že ide o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva alebo tiež o vymedzenie obsahu vlastníckeho práva verejnoprávnym predpisom. O tom, či ide o inštitúty práva súkromného alebo verejného, rozhoduje podstata týchto inštitútov, nie ich pomenovanie. Rozhodovanie o žalobe súvisiace s existenciou (teda aj zmenou) takýchto vecných bremien nie je preto v právomoci súdu.

K podobným záverom v danej veci možno dospieť aj v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ochranné pásmi (jeho nerešpektovanie) a prekládka elektrického vedenia (t. j. premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmení jeho trasy), nie sú inštitútmi súkromného práva, ale ide o verejnoprávne oprávnenia vyplývajúce zo zákona o energetike. V občianskom súdnom konaní nemožno teda prejednávať a rozhodovať veci upravené zákonom o energetike, ktoré majú byť prejednané v konaní vykonanom podľa všeobecných predpisov o správnom konaní alebo zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku Stavebného zákona v znení neskorších predpisov; nebolo teda možné vydať rozhodnutie o tom, že žalovaná je povinná viesť elektroenergetické rozvodné zariadenie podzemným káblom alebo preložkou vedenia mimo obec, a to ani podľa ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o vážne ohrozenie, má ohrozený právo sa domáhať, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenia na odstránenie hroziacej škody.

V prípade vážneho ohrozenia škodou priznáva Občiansky zákonník v rámci prevenčných povinností ohrozenému právo domáhať sa návrhom na začatie konania na súde, aby ohrozovateľovi bola uložená povinnosť vykonať určité vhodné opatrenia na odvrátenie hroziacej škody; opatrenie môže spočívať v povinnosti ako zdržania sa určitého konania či určitej činnosti (povinnosť pasívna), tak priamo v určitom konaní či výkone, ktorým by hrozba vzniknutej škody bola odvrátená (povinnosť aktívna). Časová súvislosť medzi hrozbou vzniknutej škody a opatrením na jej odvrátenie ^zaduje, aby súd také opatrenie uložil v danom časovom horizonte. Ani Ohrozený žalobca sa však nemôže podľa tohto ustanovenia domáhať na súde ochrany takým navrhovaným opatrením, ktorý je zo zákona zverený rozhodnutiu správneho orgánu (v danom prípade Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky) a navyše podlieha povoleniu rozhodnutím vydaným v stavebnoprávnom konaní (k podobným záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 3 Cdo 81/2000 z 27. marca 2002 - pozri R 51/2004).

Súd podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Médii podmienky konania patrí aj podmienka právomoci súdu vo veci konať a rozhodnúť. Pokiaľ táto podmienka nie je splnená, ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý je neodstrániteľný, preto súd musí konanie zastaviť (§ 104 ods. 1 O. s. p.).

Z uvedeného je zrejmé, že v danej veci súdy rozhodli o veci, ktorej prejednanie nebolo v právomoci súdu (§ 7 ods. 1 O. s. p.) a je tak daný dovolací dôvod, uvedený v § 237 písm. a) O. s. p., ku ktorému dovolací súd prihliada aj bez návrhu (§ 242 ods. 1 O. s. p.). Preto nezostalo iné, ako rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a konanie zastaviť s tým, že po právoplatnosti tohto rozhodnutia bude vec postúpená príslušnému správneému orgánu. Právne účinky spojené s podaním návrhu začatie konania zostávajú pritom zachované.

Pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal dovolací súd z ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p., v zmysle ktorého žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa výsledku, ak konanie bolo zastavené.

**